

**ZAKON**  
**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SJEMENSKOM MATERIJALU**  
**POLJOPRIVREDNOG BILJA**

**Član 1**

U Zakonu o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", broj 61/11) u članu 1 stav 1 mijenja se i glasi:

„Ovim zakonom uređuju se uslovi i način proizvodnje i sertifikacije, dorade, stručne kontrole, kvalitet, stavljanje u promet sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja: žita, industrijskog (repa, uljarice, predivo i drugo bilje) ikrmnog biljai krompira (u daljem tekstu: sjemenski materijal), priznavanje sorti, upis sorti u Registar sorti poljoprivrednog bilja i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet sjemenskog materijala.“

**Član 2**

Član 2 mijenja se i glasi:

„Na proizvodnju, sertifikaciju, stavljanje u promet, uvoz i priznavanje sjemenskog materijala, shodno se primjenjuju i zakoni kojima je uređena zdravstvena zaštita bilja, zaštita prirode, otpad i genetički modificirani organizmi.

Ovaj zakon ne primjenjuje sena:

- sjemenski materijal namijenjen izvozu;
- sjemenski materijal šumskog bilja; i
- uzorke sjemenskog materijala koje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji se bavi ispitivanjem i oplemenjivanjem poljoprivrednog bilja, umnožava, prima ili dostavlja drugom pravnom licu radi naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata u količinama koje služe za ogledne svrhe ili za banke biljnih gena.“

**Član 3**

U članu 3 tačka 1 mijenja se i glasi:

“1) **sjemenski materijal** su generativni ili vegetativni dijelovi biljaka (sjeme, krtole, lukovice, češnjevi, rizomi, rasad) koji se koriste za umnožavanje i proizvodnju poljoprivrednog bilja;”

Poslije tačke 2 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„2a) **sertifikacija** je postupak priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala nakon sprovedene stručne kontrole;

2b) **dobavljač** je privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice, ili fizičko lice koje je registrovano za proizvodnju, doradu, promet na malo i veliko i uvoz sjemenskog materijala;“.

**Član 4**

U članu 4 stav 3 mijenja se i glasi:

„U nedostatku sjemenskog materijala odgovarajuće kategorije, organ uprave nadležan za poslove sjemenskog materijala (u daljem tekstu: organ uprave), može odobriti proizvodnju i stavljanje u promet u tekućoj godini i niže kategorije iz sopstvene proizvodnje ukoliko su ispunjeni zdravstveni zahtjevi za bilje.“

**Član 5**

Član 5 mijenja se i glasi:

„Proizvodnjom sjemenskog materijala može da se bavi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

Proizvodnjom sjemenskog materijala mogu da se bave privredna društva, odnosno druga pravna lica ili preduzetnici i fizička lica na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sjemenski materijal proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Lica iz stava 2 ovog člana dužna su da organu uprave dostave primjerak ugovora o saradnji sa proizvođačem radi upisa u evidenciju i sprovođenja stručne kontrole ili stručne kontrole pod nadzorom proizvodnje sjemenskog materijala.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, mali proizvođači sjemenskog materijala čija je proizvodnja i prodaja sjemenskog materijala namijenjena za prodaju i krajnju upotrebu licima na lokalnom tržištu koja nijesu profesionalno uključena u proizvodnju bilja (lokalni promet) pod uslovom da ne postoji rizik od širenja štetnih organizama, dužni su da prijave mjesto proizvodnje i prodaje radi evidentiranja kod organa uprave.

Bliže uslove i kriterijume za određivanje malih proizvođača, lokalnog tržišta i način prijavljavanja mjesta proizvodnje i vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

#### **Član 6**

U članu 7 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) u radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim VII nivoom, (podnivo VIII) nacionalnog okvira kvalifikacije iz sektora poljoprivrede(smjer: ratarski, povrtarski, opšti).“

U stavu 2 tačka 3 poslije riječi „materijala“ dodaju se riječi: „koji će se proizvoditi;“.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) polazni sjemenski materijal (kategorije i slično).“

#### **Član 7**

U članu 9 stav 2 tačka 6a mijenja se i glasi:

„6a) naziv, sjedište odnosno ime i adresa, jedinstveni matični broj, poreski identifikacioni broj lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona;“.

#### **Član 8**

U članu 14 stav 6 poslije riječi „lice“ dodaju se riječi: „dužno je da vrši stručnu kontrolu u skladu sa propisanim metodama i“.

St. 8 i 9 brišu se.

#### **Član 9**

Član 15 mijenja se i glasi:

„Za pojedine poslove stručne kontrole iz člana 14 stav 1 ovog zakona, organ uprave može ovlastiti i registrovanog proizvođača za stručnu kontrolu nad vlastitom proizvodnjom (u daljem tekstu: stručna kontrola pod nadzorom) ako ispunjava propisane uslove u pogledu kadra i opreme.

Ukoliko se u toku sprovođenja stručne kontrole iz člana 14 stav 2 ovog zakona i stručne kontrole pod nadzorom iz stava 1 ovog člana utvrde nepravilnosti koje utiču na zdravstveno stanje i sortnost sjemenskog materijala organ uprave oduzeće ovlašćenje.

Registrovani proizvođač iz stava 1 ovog člana, dužan je da vrši stručnu kontrolu u skladu sa metodama iz člana 14 stav 7 ovog zakona i da nakon izvršene stručne kontrole pod nadzorom, dostavi izvještaj organu uprave.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana, način i metode za obavljanje stručne kontrole pod nadzorom i obrazac, sadržaj i načina dostavljanja izvještaja propisuje Ministarstvo.“

#### **Član 10**

Član 18 mijenja se i glasi:

„Za sjemenski materijal za biljne vrste koji se ne kategoriše izdaje se sertifikat o priznavanju proizvodnje, ako ispunjava minimalne uslove za kvalitet i zdravstveno stanje.

Minimalne uslove za kvalitet i zdravstveno stanje sjemenskog materijala iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

#### **Član 11**

Član 22 mijenja se i glasi:

“Doradom sjemenskog materijala može da se bavi privredno društvo i preduzetnik (u daljem tekstu: dorađivač), ako je upisan u Registar dorađivača sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Registar dorađivača) i ako ima zaključen ugovor o vršenju dorade sjemena sa proizvođačem, ukoliko dorađivač nije registrovani proizvođač.

Dorađivač je odgovoran za kvalitet dorade sjemenskog materijala.“

#### **Član 12**

Član 25 mijenja se i glasi:

„Ako je sjemenski materijal određene biljne vrste i sorte dorađivalo više dorađivača, smatra se da je sjemenski materijal doradio dorađivač koji je zadnji vršio doradu.“

#### **Član 13**

U članu 26 stav 1 mijenja se i glasi:

„Dorađivač koji u postupku dorade priprema mješavine sjemenskog materijala različitih sorti ili vrsta poljoprivrednog bilja, u određenim procentima pojedinih komponenti sjemenskog materijala, mora ispunjavati uslove u pogledu opreme i tehnološkog postupka za pripremu mješavina i odgovoran je za njihovo stavljanje u promet.“

U stavu 4 riječi: „organ uprave“ zamjenjuju se riječju „dorađivač“.

#### **Član 14**

U članu 29 stav 1 mijenja se i glasi:

“Tokom žetve, odnosno berbe, prevoza i čuvanja do dorade, proizvođač naturalno sjeme mora držati međusobno odvojeno i obilježeno.”

#### **Član 15**

U članu 32 stav 3 riječ „dorađivač“ zamjenjuje se riječju „proizvođač“.

#### **Član 16**

U članu 33 st. 2 i 3 poslije riječi „dorađivač“ dodaju se riječi: „odnosno proizvođač“.

#### **Član 17**

U članu 35 stav 1 mijenja se i glasi:

„O izvršenom ispitivanju kvaliteta sjemenskog materijala ovlašćena laboratorija sačinjava izvještaj o ispitivanju kvaliteta i dostavlja ga proizvođaču i ograni uprave“.

#### **Član 18**

U članu 36 stav 1 riječ „Dorađivač“ zamjenjuje se riječju: „Proizvođač“.

#### **Član 19**

U članu 37 stav 6 briše se.

Stav 7 mijenja se i glasi:

“Količinu sjemenskog materijala za sitna pakovanja, način njihovog pakovanja i označavanja i način pakovanja i označavanja mješavina i pojedinih biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

Dosadašnji stav 7 postaje stav 6.

#### **Član 20**

U članu 38 stav 1 poslije riječi „dorađivač“ dodaju se riječi: „odnosno proizvođač“.

Stav 4 briše se.

U stavu 5 poslije riječi „materijala“ dodaju se riječi: „prije stavljanja u promet“.

Dosadašnji st. 5, 6, 7 i 8 postaju st. 4, 5, 6 i 7.

#### **Član 21**

U članu 40 stav 1 riječi: „u originalnom pakovanju iz domaće proizvodnje i uvoza“ brišu se.

U stavu 4 poslije riječi „izvoznice“ dodaju se riječi: „u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita bilja, kao i saglasnost proizvođača sjemenskog materijala“.

#### **Član 22**

U članu 41 stav 2 mijenja se i glasi:

„Prometom sjemenskog materijala na veliko može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako za poslove prometa ima u radnom odnosu lice sa završenim VII nivoom, (podnivo VIII) nacionalnog okvira kvalifikacije iz sektora poljoprivrede (smjer: voćarsko-vinogradarski, ratarski, povrtarski, opšti, šumarski, pejzažne arhitekture ili bilo koji drugi smjer povezan sa biljnom proizvodnjom) i objekat za skladištenje, odnosno prodaju sjemenskog materijala.“

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„Privredna društva, odnosno druga pravna lica i preduzetnici koji su upisani u registre iz stava 1 ovog člana dužni su da svaku promjenu podataka upisanih u registre prijave organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.“

Dosadašnji st. 8 i 9 postaju st. 9 i 10.

### **Član 23**

U članu 45 stav 1 poslije riječi „skladište“ dodaju se riječi: „i ispunjava uslove iz člana 41 stav 2 ovog zakona“.

U stavu 2 poslije riječi „izvoznice“ dodaju se riječi: „u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita bilja“.

Poslije stava 5 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Uvoznik, koji nije upisan u Registar za promet sjemenskog materijala namalo i Registar za promet sjemenskog materijala na veliko, dužan je da uvezeni sjemenski materijal isporučuje samo licima upisanim u Registar iz člana 41 ovog zakona i registrovanim proizvođačima.

Uvoznici upisani u registar iz stava 1 ovog člana dužni su da svaku promjenu podataka upisanih u registar prijave organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.“

U stavu 7 poslije riječi „zahtjeva“ dodaju se riječi: „i uslove za skladišta iz stava 1 ovog člana“.

Dosadašnji st. 6 i 7 postaju st. 8 i 9.

### **Član 24**

U članu 47 stav 1 poslije riječi „fitosertifikat“ dodaju se riječi: „u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita bilja“.

### **Član 25**

U članu 48 stav 3 mijenja se i glasi:

„Za kvalitet i autentičnost uvezenog sjemenskog materijala odgovoran je uvoznik.“

Poslije stava 3 dodaju se četiri nova stava koja glase:

„Uvoznici sjemenskog materijala dužni su da uvoz pošiljke sjemenskog materijala prijave fitosanitarnom inspektoratu na graničnom prelazu radi pregleda.

Uvoz sjemenskog materijala može se vršiti preko graničnih prelaza na kojima je organizovan fitosanitarni pregled.

Za pregled pošiljki iz stava 4 ovog člana uvoznik plaća naknadu koja je prihod budžeta Crne Gore.

Način prijave pošiljke sjemenskog materijala i visinu naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

### **Član 26**

Član 74 stav 1 mijenja se i glasi:

„Sjemenski materijal koji se proizvodi i stavlja u promet podliježe kontrolnom ispitivanju, radi provjere metoda sertifikacije u postupku proizvodnje sjemenskog materijala.“

### **Član 27**

Član 75 mijenja se i glasi:

„Kontrolna ispitivanja sjemenskog materijala vrši organ uprave prema godišnjem programu koji naročito sadrži nosioce poslova i potrebna finansijska sredstva.

Za kontrolna ispitivanja organ uprave može ovlastiti pravno lice iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

Troškovi kontrolnog ispitivanja sjemenskog materijala finansiraju se iz budžeta Crne Gore.

Blži sadržaj godišnjeg programa propisuje Ministarstvo.“

## Član 28

U članu 79 stav 1 poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

„2a) stručnu kontrolu koju vrši ovlašćeno pravno lice i stručnu kontrolu pod nadzorom koji vrši registrovani proizvođač;“.

## Član 29

Član 81 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) se bavi proizvodnjom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar proizvođača sjemenskog materijala(čl. 5 stav 1)
- 2) se bavi proizvodnjom sjemenskog materijala, a nema zaključen ugovor o saradnji sa proizvođačem (član 5 stav 2);
- 3) ne dostavi organu uprave primjerak ugovora o saradnji sa proizvođačem radi upisa u evidenciju i sprovođenja stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala (član 5 stav 3);
- 4) svaku promjenu uslova za obavljanje djelatnosti ne prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene (član 7 stav 5);
- 5) ne vodi knjigu evidencije o proizvodnji sjemenskog materijala (član 9 stav 1);
- 6) proizvodi sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja (član 10 stav 1);
- 7) stavi u promet na teritorijidržave sjemenski materijal iz člana 12 stav 1 ovog zakona(član 12 stav 4);
- 8) ne izvještava organ uprave o obavljenoj stručnoj kontroli nakon završene stručne kontrole svake kulture (član 14 stav 6);
- 9) nakon obavljene stručne kontrole pod nadzorom, izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli ne dostavi organu uprave (član 15 stav 3);
- 10) ne podnese prijavu za vršenje stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala organu uprave(član 16 stav 1);
- 11) stavlja u promet sjemenski materijal koji nije doraden (član 21 stav 1);
- 12) se bavi doradom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar doradivača sjemenskog materijala (član 22 stav 1);
- 13) ne prijavi organu uprave svaku promjenu uslova za obavljanje djelatnosti u roku od 15 dana od dana nastale promjene (član 23 stav 5);
- 14) svaka od komponenti u mješavini iz člana 26 stav 1 ovog zakona nije pojedinačno sertifikovana (član 26 stav 2);
- 15) ne vodi knjigu evidencije o količini preuzetog naturalnog i doradenog sjemenskog materijala i ne čuva dokumentaciju najmanje šest godina (član 27 stav 1);
- 16) uništi otpad nastao doradom sjemena sitnosjemenih mahunarki, kao i otpad koji ima sjeme parazitnih biljaka, korova i sjeme zaraženo štetnim organizmima bez prisustva fitosanitarnog inspektora (član 28 stav 1);
- 17) nije tokom žetve, odnosno berbe, prevoza i čuvanja, naturalno sjeme međusobno držao odvojeno i obilježavao do dorade (član 29 stav 1);
- 18) ne prijavi organu uprave u roku od pet dana od dana prijema obranog, izvađenog i požnjevenog sjemenskog materijala, za svaki sjemenski usjev, preuzetu količinu naturalnog sjemena (član 29 stav 3);
- 19) ne čuva ispitane uzorke sjemenskog materijala godinu dana od dana izdavanja izvještaja o kvalitetu (član 35 stav 2);
- 20) ne čuva dokumentaciju o ispitivanju sjemenskog materijala najmanje šest godina od dana izdavanja izvještaja iz člana 35 stav 1 ovog zakona (član 35 stav 2);
- 21) ne čuva ispitane uzorke krtola, lukovice i češnjeva mjesec dana od dana izdavanja izvještaja o ispitivanju njihovog kvaliteta (član 35 stav 3);
- 22) ne čuva dokumentaciju o ispitivanju šest godina od dana izdavanja izvještaja iz člana 35 stav 1 ovog zakona (član 35 stav 3);
- 23) sjemenski materijal u prometu ne odgovara deklarisanost vrsti i sorti, nije originalno pakovan i nema deklaraciju uz otpremnicu i etiketu (deklaracija na ambalaži) (član 37 stav 1);

- 24) stavlja u promet sjemenski materijal koji ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi (član 37 stav 2);
- 25) ne vodi evidenciju o izdatim deklaracijama i etiketama (član 38 stav 5);
- 26) deklaracija i etiketa uvezenog sjemenskog materijala nije prevedena na crnogorski jezik (član 38 stav 7);
- 27) stavi u promet sjemenski materijal kojem je rok važenja iz deklaracije i etikete istekao, odnosno prije nego se produži važenje deklaracije (član 39 stav 1);
- 28) prepakuje sjemenski materijal bez saglasnosti organa uprave (član 40 st.1 i 2).
- 29) se bavi prometom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar za promet sjemenskog materijalom na veliko ili u Registar za promet sjemenskog materijala na malo (član 41 stav 1)
- 30) svaku promjenu podataka upisanih u registre ne prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene (član 41 stav 8);
- 31) stavi u promet sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja (član 42);
- 32) sjemenski materijal u prometu ne skladišti i čuva na način i pod uslovima koji obezbjeđuju očuvanje njegovog kvaliteta (član 43 stav 1);
- 33) vrši promet sjemenskog materijala van prodajnog objekta (član 43 stav 2);
- 34) se bavi uvozom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar uvoznika (član 45 stav 1);
- 35) uvozi sjemenski materijal koji nije u originalnom pakovanju (član 46 stav 1);
- 36) uvozi naturalno sjeme koje nije sortno i nije proizvedeno za račun domaćeg naručioca (član 46 stav 2);
- 37) ne vodi evidenciju o uvezenim količinama sjemenskog materijala i sjemenskih mješavina (član 46 stav 4);
- 38) stavi u promet sorte poljoprivrednog bilja nakon isteka tri godine od dana brisanja iz Registra sorti poljoprivrednog bilja (član 67 stav 2);  
Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.  
Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 1000 eura.  
Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.“

### **Član 30**

Čl.82, 83, 83a i 84 brišu se.

### **Član 31**

Poslije člana 86a dodaju se tri nova članakoga glase:

#### **„Član 86b**

Od dana pristupanja Evropskoj uniji:

- dobavljači koji su registrovani u državi članici Evropske unije za proizvodnju, doradu, promet na malo i veliko i uvoz sjemenskog materijala smatraće se registrovanim u Crnoj Gori;
- o svim upisima i brisanjima iz Registra sorti i podloga, organu uprave i ovlašćenim pravnim licima iz člana 14 st. 1 i 2 ovog zakona organ uprave obavještavaće Evropsku komisiju i države članice;
- sjemenski materijal koji je proizveden u državama članicama Evropske unije smatraće se da ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom;
- uvozom sjemenskog materijala smatraće se uvoz iz država koje nijesu članice Evropske unije (u daljem tekstu: treće zemlje);
- sorte sjemenskog materijala upisane u sortnu listu Evropske unije ili sortnu listu jedne od država članica Evropske unije smatraće se upisane u sortnu listu Crne Gore;
- stranim sortama iz člana 65 stav 1 tačka 2 ovog zakona smatraće se sorte priznate od nadležnih organa država članica Evropske unije;
- prijavu za upis sotre u Registar sorti i podloga može podnijeti fizičko ili pravno lice koje ima stalno prebivalište ili sjedište u državi članici Evropske unije;

- fizičko ili pravno lice koje je registrovano za održavanje sorte kod nadležnog organa u državi članici Evropske unije, priznaje se kao održavalac sorte u smislu ovog zakona;
- uvoz sjemenskog materijala iz trećih zemalja može se vršiti na osnovu odobrenja nadležnog tijela Evropske unije;
- sjemenski materijal koji iz trećih zemalja uveze druga država članica Evropske unije na osnovu odobrenja iz alineje 9 ovog člana može se stavljati u promet u Crnoj Gori;
- kontrolna ispitivanja sjemenskog materijala iz čl. 74 do 77 ovog zakona vršiće Evropska komisija;
- korišćenje genetski modifikovanog sjemenskog materijala na teritoriji Crne Gore zabraniće se na osnovu odobrenja nadležnog organa Evropske unije;
- proizvodnja i stavljanje u promet niže kategorije sjemenskog materijala iz člana 4 stav 3 ovog zakona vršiće se na osnovu odobrenja nadležnog organa Evropske unije;
- male količine iz člana 5 stav 5 ovog zakona određivaće Evropska komisija;
- o stavljanju u promet sjemenskog materijala iz trećih zemalja odlučuje Evropska komisija.

#### **Član 86c**

Ministarstvo će od dana stupanja na snagu ovog zakona Evropskoj komisiji:

- dostavljati propise donijete na osnovu ovog zakona;
- omogućiti inspekcijske preglede i sprovođenje kontrolnih ispitivanja na sjemenskom materijalu.

#### **Član 86d**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 72 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje („Službeni list CG“, broj 40/11).“

#### **Član 32**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

# ODREDBE ZAKONA O SJEMENSKOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA KOJE SE MJENJAJU

## Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način proizvodnje, dorade, stručne kontrole, kvalitet, stavljanje u promet, naknadna kontrola i uvoz sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja: žita, industrijskog, krmnog, povrtarskog, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, cvijeća, kao i micelije jestivih i ljekovitih gljiva (u daljem tekstu: sjemenski materijal), priznavanje sorti, upis sorti u Registar sorti poljoprivrednog bilja i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet sjemenskog materijala.

Na proizvodnju, stavljanje u promet, uvoz i priznavanje sorti genetički modifikovanog sjemenskog materijala primjenjuju se i odredbe zakona kojima se uređuju genetički modifikovani organizmi.

## Član 2

Odredbe ovog zakona ne odnose se na:

- 1) sjemenski materijal šumskog bilja.

## Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) sjemenski materijal su generativni ili vegetativni djelovi biljaka (sjeme, krtole, lukovice, češnjevi, rizomi, rasad, micelije i sl.) koji se koriste za umnožavanje i ponovnu proizvodnju poljoprivrednog bilja;
- 2) sorta je skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije, koja je definisana izražavanjem osobina koje su karakteristične za određeni genotip ili kombinacije genotipova i razlikuje se od drugog skupa biljaka bar po jednoj od karakterističnih osobina i koji predstavlja jedinicu u odnosu na mogućnost sorte za razmnožavanje bez promjena;
- 3) kategorija sjemenskog materijala je određeni stepen kvaliteta sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja;
- 4) oplemenjivač sorte je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu;
- 5) održavalac sorte je oplemenjivač ili proizvođač sjemenskog materijala koji održava sortu po propisanim metodama i garantuje da ona tokom održavanja ostaje uniformna i stabilna;
- 6) uzorak sjemena je najmanja propisana količina sjemena, prepoznatljiva po homogenosti i koja reprezentuje partiju iz koje je uzeta;
- 7) partija sjemena je određena količina sjemena porijeklom sa iste parcele i iste godine proizvodnje čija masa ne prelazi najveću dozvoljenu količinu, homogena je, fizički se može identifikovati i označena je jedinstvenim brojem;

## Član 4

U promet se može stavljati sjemenski materijal kojem je utvrđena kategorija u postupku priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala.

Kategorije sjemenskog materijala za pojedine vrste poljoprivrednog bilja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U nedostatku kategorija sortnog sjemena iz stava 1 ovog člana, organ uprave nadležan za poslove iz oblasti sjemenskog materijala (u daljem tekstu: organ uprave) može da odobri proizvodnju u tekućoj godini i niže kategorije sjemenskog materijala iz domaće proizvodnje.

Način pakovanja i označavanja pojedinih kategorija sjemenskog materijala propisuje Ministarstvo.

## Član 5

Proizvodnjom sjemenskog materijala može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

Proizvodnjom sjemenskog materijala može se baviti i fizičko lice, na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sjemenski materijal proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Lice iz stava 2 ovog člana dužno je da organu uprave dostavi primjerak ugovora o saradnji sa proizvođačem, radi sprovođenja stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala.

Metode, specifične uslove i način proizvodnje i prometa sjemenskog materijala pojedinih biljnih vrsta ili grupa biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

## Član 7

Upis proizvođača u Registar proizvođača izvršiće se, ako ima:

- 1) zemljište potrebno za proizvodnju sjemenskog materijala;
- 2) u radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje).

Upis u Registar proizvođača vrši se na osnovu zahtjeva koji sadrži podatke o:

- 1) proizvođaču (naziv, sjedište, adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj i šifra djelatnosti);
- 2) odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i školska sprema);
- 3) vrsti, sorti i kategoriji sjemenskog materijala.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se sledeća dokumentacija:

- 1) dokaz o pravu raspolaganja, odnosno korišćenja poljoprivrednog zemljišta za sjemensku proizvodnju (izvod iz posjedovnog lista ili ugovor o zakupu);
- 2) dokaz o zaposlenju i stručnoj spremi odgovornog lica;
- 3) okvirni plan proizvodnje (podaci o obradi, njezi usjeva, zaštiti zemljišta i očuvanju bioloških i hemijskih svojstava zemljišta i obimu proizvodnje);
- 4) potvrda o registraciji u CRPS-a.

Ako proizvođač obavlja djelatnost na više različitih mjesta, uz zahtjev dostavlja dokumentaciju iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana za svako mjesto proizvodnje.

Proizvođač je dužan da svaku promjenu uslova za obavljanje djelatnosti prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

## Član 9

Proizvođač je dužan da vodi knjigu evidencije o proizvodnji sjemenskog materijala.

Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) broj rješenja o upisu u Registar proizvođača;
- 2) ime odgovornog lica;
- 3) raspored sjemenskog usjeva, odnosno objekta sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi sjemenski materijal, vrstu, odnosno sortu i godinu proizvodnje sjemenskog materijala sa kojim se zasniva proizvodnja;
- 4) ukupnu količinu sjemenskog materijala za zasnivanje proizvodnje;
- 5) podatke o načinu proizvodnje;
- 6) vrstu i datum izvođenja radova;
- 6a) ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona;
- 7) količine ukupno primljenog, proizvedenog, prodatog i uništenog sjemenskog materijala.

Obrazac knjige evidencije propisuje Ministarstvo.

#### Član 14

Stručnu kontrolu proizvodnje sjemenskog materijala vrši organ uprave.

Organ uprave može za vršenje stručne kontrole ovlastiti pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice).

Ovlašćenom pravnom licu ne mogu se povjeriti poslovi kontrole nad sopstvenom proizvodnjom sjemenskog materijala.

Uslove u pogledu kadra i opreme koje treba da ispunjava ovlašćeno pravno lice propisuje Ministarstvo.

Ispunjenost uslova iz stava 4 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje stručne kontrole izdaje organ uprave.

Ovlašćeno pravno lice izvještava organ uprave o obavljenoj stručnoj kontroli nakon završene stručne kontrole svake kulture.

Način i metode obavljanja stručne kontrole sjemenskog materijala, sadržinu i rokove za dostavljanje izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli propisuje Ministarstvo.

Organ uprave može za vršenje dijela stručne kontrole ovlastiti i registrovanog proizvođača (u daljem tekstu: stručna kontrola pod nadzorom) ako ispunjava propisane uslove u pogledu kadra i opreme.

Uslove u pogledu kadra i opreme registrovanog proizvođača, način i metode za obavljanje stručne kontrole pod nadzorom propisuje Ministarstvo.

#### Član 15

Proizvođač je dužan da podnese prijavu o planu proizvodnje organu uprave, do 15. septembra tekuće za narednu godinu.

Proizvođač može podnijeti prijavu iz stava 1 ovog člana, ako je:

- 1) upisan u Registar proizvođača;
- 2) ako je sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja;
- 3) ako je proizvođač pribavio saglasnost iz člana 10 stav 2 ovog zakona.

#### Član 18

Za sjemenski materijal za koji nije propisana kategorija može se izdati sertifikat o priznavanju usjeva, ako ispunjava minimalne uslove za kvalitet i zdravstveno stanje.

#### Član 22

Doradom sjemenskog materijala može da se bavi privredno društvo i preduzetnik (u daljem tekstu: dorađivač), ako je upisan u Registar dorađivača sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Registar dorađivača).

#### Član 25

Ako je sjemenski materijal određene biljne vrste i sorte dorađivalo više dorađivača, smatra se da je sjemenski materijal doradio dorađivač kome je izdata deklaracija u skladu sa članom 38 ovog zakona.

#### Član 26

Dorađivač može u postupku dorade pripremati mješavine različitih sorti ili vrsta poljoprivrednog bilja u određenim procentima pojedinih komponenti sjemenskog materijala i mora ispunjavati uslove u pogledu opreme i tehnološkog postupka za pripremu mješavina.

Svaka od komponenti u mješavini iz stava 1 ovog člana mora ispunjavati propisane uslove kvaliteta za tu vrstu sjemenskog materijala i mora biti pojedinačno sertifikovana.

Uslove u pogledu sastava i pripreme mješavine sjemenskog materijala stavljanje u promet, način pakovanja, označavanja i vođenje evidencije mješavina, propisuje Ministarstvo.

Evidenciju mješavina iz stava 3 ovog člana vodi organ uprave.

#### Član 29

Tokom žetve, odnosno berbe, prevoza i čuvanja do dorade naturalno sjeme mora biti međusobno odvojeno i obilježeno.

Naturalno sjeme koje se prevozi od njive do mjesta skladištenja, odnosno čuvanja ili dorade mora da prati dokumentacija o proizvođaču, katastarskoj parceli, vrsti, sorti i kategoriji naturalnog sjemena.

Dorađivač je dužan da, u roku od pet dana od dana prijema obranog, izvađenog i požnjevenog sjemenskog materijala, za svaki sjemenski usjev, prijavi organu uprave preuzetu količinu naturalnog sjemena.

Način prijave obranog, izvađenog i požnjevenog sjemenskog materijala propisuje Ministarstvo.

#### Član 32

Sjemenski materijal u pogledu kvaliteta mora da ispunjava propisane norme kvaliteta.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala vrši se prije stavljanja u promet.

Za kvalitet sjemenskog materijala u prometu odgovoran je dorađivač, odnosno uvoznik.

Kvalitet sjemenskog materijala za pojedine vrste poljoprivrednog bilja propisuje Ministarstvo.

#### Član 33

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala vrši laboratorija koju ovlasti organ uprave (u daljem tekstu: Ovlašćena laboratorija) i koja ispunjava uslove u pogledu kadra, prostora i opreme.

Dorađivač podnosi prijavu za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta, odnosno uzimanje uzoraka sjemenskog materijala Ovlašćenoj laboratoriji.

Uz prijavu iz stava 2 ovog člana dorađivač prilaže sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

#### Član 35

O izvršenom ispitivanju kvaliteta sjemenskog materijala ovlašćena laboratorija izdaje izvještaj o ispitivanju kvaliteta.

Ovlašćena laboratorija dužna je da čuva ispitane uzorke sjemenskog materijala godinu dana od dana izdavanja izvještaja o ispitivanju kvaliteta, a dokumentaciju o ispitivanju sjemenskog materijala najmanje šest godina od dana izdavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćena laboratorija dužna je da čuva ispitane uzorke krtola, lukovica i češnjeva mjesec dana od dana izdavanja izvještaja o ispitivanju njihovog kvaliteta, a dokumentaciju o ispitivanju, šest godina od dana izdavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana.

Metode uzorkovanja i ispitivanja kvaliteta sjemenskog materijala, obrazac izvještaja o ispitivanju kvaliteta sjemena, kao i način čuvanja uzoraka krtola, lukovica i češnjeva propisuje Ministarstvo.

#### Član 36

Dorađivač, odnosno uvoznik odgovoran je za štetu krajnjem korisniku, ako sjemenski materijal ne ispunjava uslove u pogledu deklarisanе vrste, sorte i kvaliteta sjemenskog materijala.

#### Član 37

Sjemenski materijal u prometu mora odgovarati deklarisanоj vrsti i sorti, propisanim normama kvaliteta, mora biti originalno pakovan i imati deklaraciju uz otpremnicu i etiketu (deklaracija na ambalaži).

Sjemenski materijal u prometu mora da odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi.

Sjemenski materijal u partijama mora biti u originalnom pakovanju i označen na propisani način koji obezbjeđuje izvornost pakovanja i očuvanja njegovog kvaliteta.

Ako je sjemenski materijal organskog porijekla ili je genetički modifikovan mora biti označen u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja ili genetički modifikovani organizami, a ako je tretiran hemikalijama ili fitofarmaceutskim preparatima, upotrijebljena sredstva, odnosno preparati moraju biti naznačeni na deklaraciji.

U zavisnosti od vrste i kategorije sjemenskog materijala deklaracija i etiketa mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji i mora imati serijski broj.

Sjemenski materijal pakovan u sitna pakovanja ne prati deklaracija uz otpremnicu, a etiketa na ambalaži mora ispunjavati uslove iz stava 5 ovog člana.

Količinu sjemenskog materijala za sitna pakovanja iz stava 6 ovog člana, kao i način pakovanja i označavanja mješavina i pojedinih biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

#### Član 38

Zahtjev za izdavanje deklaracije, odnosno etikete dorađivač sjemenskog materijala podnosi ovlašćenom pravnom licu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se laboratorijski izvještaj o izvršenom ispitivanju kvaliteta sjemenskog materijala.

Uvezeni sjemenski materijal deklarira zemlja izvoznica, a odgovoran je uvoznik sjemenskog materijala.

Etiketu za sitna pakovanja sjemenskog materijala izdaje dorađivač, odnosno uvoznik.

Pakovanje i etiketiranje sjemenskog materijala vrši dorađivač u mjestu dorade, uz prisustvo predstavnika ovlašćenog pravnog lica.

Evidenciju o izdatim deklaracijama, odnosno etiketama vodi ovlašćeno pravno lice.

Obrazac deklaracije i etikete, njihovu sadržinu, način izdavanja i vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Deklaracija i etiketa uvezenog sjemenskog materijala mora biti prevedena na crnogorski jezik, a za prevod je odgovoran uvoznik.

#### Član 40

Zabranjeno je prepakivanje sjemenskog materijala u originalnom pakovanju iz domaće proizvodnje i uvoza.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dorađivač, odnosno uvoznik može da vrši prepakivanje sjemenskog materijala, uz saglasnost organa uprave.

Zahtjev za prepakivanje sjemenskog materijala dorađivač, odnosno uvoznik podnosi organu uprave.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana dorađivač, odnosno uvoznik prilaže deklaraciju, odnosno sertifikat o sortnosti sjemena (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti, sertifikat o kvalitetu sjemena (ISTA) ili odgovarajuća dokumenta o kvalitetu i fitosertifikat izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

#### Član 41

Prometom sjemenskog materijala može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako je upisan u Registar za promet sjemenskog materijala na veliko ili u Registar za promet sjemenskog materijala na malo.

Prometom sjemenskog materijala na veliko može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako za poslove prometa ima u stalnom radnom odnosu lice sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer - ratarski, povrtarski, opšti ili smjer biljne proizvodnje), odnosno specijalističke studije odgovarajućeg smjera i objekat za skladištenje, odnosno prodaju sjemenskog materijala.

Prometom sjemenskog materijala na malo može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako u svakom prodajnom objektu ima zaposleno lice sa završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, koji prodaje sjemenski materijal u sitnim pakovanjima, ne mora imati zaposleno lice iz stava 3 ovog člana.

Ispunjenost uslova iz st. 2 i 3 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Upis u Registar za promet sjemenskog materijala na veliko, odnosno u Registar za promet sjemenskog materijala na malo vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar za promet sjemenskog materijala na veliko, odnosno Registar za promet sjemenskog materijala na malo vodi organ uprave.

Podaci iz Registra za promet sjemenskog materijala na veliko, odnosno Registra za promet sjemenskog materijala na malo su javni.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra za promet sjemenskog materijala na veliko i Registra za promet sjemenskog materijala na malo, kao i sadržaj zahtjeva za upis u registre, sa potrebnom dokumentacijom, propisuje Ministarstvo.

#### Član 45

Uvozom sjemenskog materijala može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: uvoznik), ako ima u vlasništvu ili po osnovu ugovora o zakupu koristi registrovano carinsko skladište i upisan je u Registar uvoznika.

Uvoznik može da uvozi sjemenski materijal sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivednog bilja i koje ima fitosertifikat izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Upis u Registar uvoznika vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar uvoznika vodi organ uprave.

Podaci iz Registra uvoznika su javni.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika i sadržaj zahtjeva propisuje Ministarstvo.

#### Član 47

Uvezeni sjemenski materijal, uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sjemenskog materijala (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti, sertifikat o kvalitetu sjemenskog materijala (ISTA) ili odgovarajuća dokumenta o kvalitetu, izdata od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Uvezeni sjemenski materijal mora da ima deklaraciju izdatu od nadležnog organa zemlje izvoznice, a pri stavljanju u promet na teritoriji države obilježava se u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Sjemenski materijal biljnih vrsta koje nijesu obuhvaćene sistemom OECD sertifikacije, kao i uvoz sjemenskog materijala iz zemalja koje nijesu članice OECD, mora da prati dokument o sortnosti izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Kvalitet sjemenskog materijala iz stava 3 ovog člana mora biti ispitan u skladu sa ovim zakonom.

#### Član 48

Sjemenski materijal može se uvoziti samo od proizvođača koji su registrovani i pod kontrolom nadležnog organa zemlje izvoznice.

Sjemenski materijal koji se uvozi podliježe obaveznoj kontroli sortnosti i kvaliteta koju vrši fitosanitarni inspektor, na graničnom prelazu.

Uvoznik je dužan da uzorak uvezenog sjemenskog materijala dostavi naučno-istraživačkoj ustanovi koja vrši ispitivanje upotrebne i proizvodne vrijednosti sorte, radi ispitivanja i čuvanja u referentnoj kolekciji.

#### Član 74

Kontrolnom ispitivanju sjemena podliježe sjeme koje se proizvodi, dorađuje i stavlja u promet, pri čemu se kao kontrolni uzorak koristi standardni uzorak sjemenskog materijala.

Kontrolnim ispitivanjem sjemena se provjerava sortnost (originalnost), genetička čistoća, zdravstveno stanje i ispunjavanje ostalih zahtjeva u pogledu kvaliteta sjemena poljoprivrednog bilja.

#### Član 75

Kontrolna ispitivanja sjemena obavlja ovlašteno pravno lice.

#### Član 79

Fitosanitarni inspektor vrši inspekcijski nadzor naročito u odnosu na:

- 1) ispunjenost uslova za upis u propisane registre;
- 2) vođenje evidencije o proizvodnji sjemenskog materijala;
- 3) priznavanje sorti poljoprivrednog bilja;
- 4) sorte upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja i ostvarivanje prava korišćenja zaštićenih sorti.

#### Član 81

Novčanom kaznom od 700 eura do 25.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) pakuje i označava pojedine kategorije sjemenskog materijala suprotno članu 4 stav 4 ovog zakona;
- 2) se bavi proizvodnjom, prometom i uvozom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar proizvođača, Registar za promet sjemenskim materijalom na veliko i Registar za promet sjemenskog materijala na malo i Registar uvoznika (čl. 5 stav 1, 41 stav 1 i 45 stav 1);
- 3) ne prijavi organu uprave podatke o promjeni uslova za obavljanje djelatnosti u propisanom roku (čl. 7 stav 5 i 23 stav 5);
- 4) proizvodi sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja (član 10);
- 5) stavi u promet na teritoriju države sjemenski materijal koji je proizveo, doradio ili ispitivao za potrebe stranog naručioca (član 12 stav 4);
- 6) obavlja poslove stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala, a ne ispunjava propisane uslove (član 14 stav 2);
- 7) se bavi doradom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar dorađivača (član 22);
- 8) ne čuva ispitane uzorke i dokumentaciju o ispitivanju sjemenskog materijala u rokovima propisanim članom 35 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 9) stavlja u promet sjemenski materijal koji ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi (član 37 stav 2);
- 10) stavi u promet sjemenki materijal kojem je rok važenja iz deklaracije i etikete istekao, odnosno prije nego se produži važenje deklaracije (član 39 stav 1);
- 11) stavi u promet sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i nesortno sjeme iz člana 4 ovog zakona (član 42);
- 12) uvozi sjemenski materijal koje nije u originalnom pakovanju (član 46 stav 1);
- 13) uvozi naturalno sjeme koje nije sortno i nije proizvedeno za račun domaćeg naručioca (član 46 stav 2);
- 14) uvozi sjemenski materijal suprotno čl. 47 i 48 ovog zakona;
- 15) stavi u promet sorte sjemenskog materijala nakon isteka roka od tri godine od dana brisanja iz Registra sorti poljoprivrednog bilja (član 67 stav 2);
- 16) poslove kontrole održavanja sorte ne vrši u skladu sa članom 72 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 3.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 8.000 eura.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

## **O B R A Z L O Ž E N J E**

### **I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore ("Službeni list CG", broj 1/07) prema kojem se, zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

### **II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Razlozi za donošenje ovog zakona proistekli su iz potrebe preciziranja pojedinih odredbi koje se odnose na usklađivanje definicija, određenih pojmova i postupaka kao i potrebe stvaranja pravnog osnova koji je nedostajao za prenošenje pojedinih dijelova EU legislativne iz oblasti sjemenskog materijala i to sa celex brojevima: 32012L0001; 32012L0037; 32013L0063; 32014D0367; 32013L0063; 32012D0340, 32014D0150; 32012D1105; 32014D0105; 32014L0020; 32014L0021; koji su mijenjani ili donijeti nakon donošenja izmjena i dopuna Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja 2011.godine.

Izmjene navedenih i drugih predloženih odredaba su rezultat postupka daljeg usaglašavanja, ne samo sa navedenom legislativom, već i sa obavezama koje je Crna Gora preuzela u postupku pregovaranja. Naime, prvo mjerilo za otvaranje pregovora za Poglavlje 12 bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika je da okvirni zakoni u ovoj oblasti budu usaglašeni sa EU legislativom i to između ostalog i u dijelu odredbi vezanih za teritorijalnost i obaveze prema Evropskoj komisiji i državama članicama.

Takođe, pojedine odredbe su mijenjane i na osnovu iskustava u samoj primjeni zakona, tako da su u predloženim izmjenama i dopunama zakona izvršena je promjena kod biljnih vrsta na koje se odnosi zakon što je direktno povezano i sa prenosom EU propisa, a naročito u dijelu inspekcijskog nadzora odnosno prepoznavanje odgovarajućih kaznenih odredbi.

### **III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA**

Harmonizacijom legislativne vezane za sjemenski materijal poljoprivrednog bilja, predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja, obezbijediće se doslednija primjena međunarodnih standarda i standarda EU u ovoj oblasti.

Predloženim zakonom preciznije se uređuje oblast sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja.

### **IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA**

Predloženim izmjenama ovog zakona nijesu se u principu mijenjala institucionalna rješenja iz osnovnog teksta zakona. Upravo i u tom dijelu je došlo do tehničkih i terminoloških usklađivanja, preciziranja pojedinih odredbi u pogledu pojmova i sprovođenja postupaka fitosanitarnih inspektora.

U članu 1 izvršene izmjene urađene su radi ujednačavanja postupaka sertifikacije i brisanja pojedinih biljnih vrsta koje su postale dio Zakona o sadnom materijalu.

U članu 2 izvršene su dopune vezane za primjenu ovog i drugih zakona.

U članu 3 izvršena je dopuna pojmovnika.

Članom 4 mijenja se član 4 stav 3 kojim se propisuje mogućnost odobravanja stavljanja u promet nižih kategorija sjemenskog materijala.

Članom 5 mijenja se član 5 zakona i uvodi se pojam malog proizvođača, pojam malih količina i lokalnog tržišta i propisuje njihova evidencija.

Članom 6 mijenja se član 7 stav 1 tačka 2 radi usklađivanja sa nacionalnim okvirom kvalifikacija i radi usklađivanja sa promjenama iz člana 1.

Članom 7 mijenja se član 9 stav 2 tačka 5a radi usklađivanja sa promjenama iz člana 5 stav 2 ovog zakona.

Članom 8 dopunjuje se član 14 stav 6 radi preciziranja obaveza ovlašćenog lica.

Članom 9 mijenja se član 5 radi preciziranja obaveza registrovanog proizvođača.

Članom 10 mijenja se član 18 a izmjene su urađene radi ujednačavanja postupaka sertifikacije i izmjena u članu 1.

Čl. 11-16 dopunjuju se čl. 22, 25, 26, 29, 32 i 33 radi preciziranja odgovornosti dorađivača.

Članom 17 mijenja se član 35 stav 1 radi preciziranja odgovornosti ovlašćene laboratorije.

Čl. 18-20 dopunjuju se čl. 36, 37 i 38 radi preciziranja odgovornosti dorađivača.

Članom 21 vrši se brisanje i dodavanje odredbi radi njihovog preciziranja.

Članom 22 mijenja se član 41 stav 2 radi usklađivanja sa nacionalnim okvirom kvalifikacija i preciziranja odredbi.

Članom 23 mijenja se i dopunjuje član 45 radi preciziranja odgovornosti uvoznika.

Članom 24 dopunjuje se član 47 radi primjene ovog i drugih zakona.

Članom 25 mijenja se i dopunjuje član 48 stav 3 radi preciziranje odgovornosti uvoznika.

Članom 26-28 mijenjaju se čl. 74, 75 i 79 radi preciziranja postupaka kontrolnih ispitivanja.

Članom 29 mijenja se član 81 radi preciziranja kaznenih odredbi.

Članom 30 brišu se pojedini članovi kao posljedica preciziranja kaznenih odredbi.

Članom 31 dodaju se dva nova člana koja su prelazne odredbe u skladu sa komentarima EK.

Članom 32 propisuje se dan stupanja na snagu ovog zakona.

## **V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA**

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

## **OBRAZLOŽENJE ZAŠTO JAVNA RASPRAVA NIJE ODRŽANA U SKALDU SA ČLANOM 35 POSLOVNIKA**

Crna Gora je u postupku pristupanja Evropskoj uniji, za otvaranje pregovora za Poglavlje 12 Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika dobila uslov dat u Mjerilu 1: usaglašavanje okvirnog zakonodavstva.

Na Zakon o sjemenskim materijalu poljoprivrednog bilja (Sl. list RCG", broj 28/06 i "Sl. list CG", broj 61/11), Evropska komisija je dala mišljenje koje je ugrađeno u predlog teksta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja i dostavila pozitivno mišljenje na isti.

Na osnovu člana 4 stav 2 alineja 3 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona (Sl. list CG br. 22/08 i 42/11) javna rasprava nije sprovedena jer tekstem predloga zakona nijesu bitno drugačije uređena pitanja sjemenskog materijala.

Tokom izrade predloga zakona, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Fitosanitarna uprava, vršili su ciljane konsultacije sa predstavnicima inspeksijskih službi (fitosanitarnom inspekcijom), ovlašćenim pravnim licima, kao i proizvođačima sjemenskog materijala.

Eksterna podrška pružena je kroz realizaciju projekta IPA 2010 „Jačanje administrativnih kapaciteta Fitosanitarne uprave” - ekspert Velike Britanije za sjemenski i sadni materijal pri FERA (*Food and Environment Research Agency*) - Peter Reed, kao i studijska posjeta delegacije Fitosanitarne uprave FERI. Tokom ovih misija analiziran je postojeći Zakon o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja, njegovi nedostaci, kao i sistem sertifikacije, stepen usklađenosti postojećih zahtjeva sa sistemom EU i sistem stavljanja u pomet sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja.

Takođe, važan dorinos je dala i Uprava za inspeksijske poslove odnosno fitosanitarni inspektori koji su kao učesnici u vršenim konsultacijama bili saglasni sa predloženim rješenjima i dali doprinos naročito u dijelu ovlašćenja i kaznenih odredbi.

Kako se predloženim izmjenama i dopunama ovog zakona bitno drugačije nijesu mijenjala pitanja vezana za sjemenski materijal poljoprivrednog bilja iz osnovnog teksta zakona, javna rasprava nije sprovedena.

Cilj ovih izmjena i dopuna je prvenstveno otvaranje pregovora u Poglavlju 12 Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, ali i tehničko i terminološko usklađivanje kroz preciziranje pojedinih odredbi.